

Arbejdsgruppemøde: “Environmental Sound Solutions” – 13 juni 2024

Dagsorden:

Dagsorden:

1. Presentation af nyt medlem af arbejdsgruppen
2. Webinarer:
 - a. Opfølgning på forslag og idéer fra møde #19, herunder yderligere kommentarer og forslag.
 - b. Forslag til mulige oplægsholdere
 - c. Nye temaer?
3. Fysiske events i 2024?
 - a. Møder? Workshops? Andet?
4. Andre events af interesse:
5. Eventuelt.

Ad 1: Presentation af nyt medlem af arbejdsgruppen

Lasse Christner Månsson, Miljøstyrelsen, indtræder nu som nyt medlem i arbejdsgruppen. Lasse har været ansat i Miljøstyrelsens på kontoret i Odens i ca. 1 år. Har tidligere i en kort periode været ansat hos Sweco med arbejde indenfor akustik og støj. Arbejdede senere ca. 5 år hos Dinex A/S i Middelfart, hvor han arbejdede med lyddæmpning af udstøvningsystemer. Tidligere jobs var mere teknisk, nu er arbejdet i Miljøstyrelsen både teknisk og regulatorisk, bl.a. vindmøllestøj, men også virksomhedsstøj og trafikstøj.

#	Emne	Baggrund																																			
6	'Sound Scaping' Fortsat fra forrige side	<p>Oplæg til program:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Emne</th> <th>Indlægsholder</th> <th>Tid</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Velkommen og DSC</td> <td>DSC</td> <td>5 min</td> </tr> <tr> <td>Hvad er soundscaping? Hvad kan soundscaping?</td> <td>Doug</td> <td>10 min</td> </tr> <tr> <td>Hvordan "måler" man det?</td> <td>Doug</td> <td>5-10 min</td> </tr> <tr> <td>Inddragelse i planlægning og løsninger (case story: Wales noise & soundscaping action plan 2018-2023)</td> <td>Internoise fordragsholder (Wales Douglas fremsender kontaktdata)</td> <td>15 min</td> </tr> <tr> <td>Inddragelse i planlægning og løsninger (case stories: Sverige) Malmø, Helsingborg, evt Stockholm lydindeks for boliger</td> <td>Martin Hallberg, Efterklang (AFRY))</td> <td>15 min</td> </tr> <tr> <td>Inddragelse i planlægning og løsninger (case stories: VD)</td> <td>Jakob Fryd, Vejdirektoratet</td> <td>15 min</td> </tr> <tr> <td>Inddragelse i planlægning og løsninger (case stories: Århus, Norge, ...)</td> <td>Trond Maag (har meldt positivt tilbage,)</td> <td>15 min</td> </tr> <tr> <td>Hvor kan man få hjælp? (hvem ved noget?)</td> <td rowspan="2">Douglas Manwell & Christer Volk)</td> <td>5 min</td> </tr> <tr> <td>Hvad mangler vi? Forskningsområder</td> <td>10 min</td> </tr> <tr> <td>Q&A, diskussion</td> <td>Birger</td> <td>10-15 min</td> </tr> <tr> <td>Konklusion: Fremtidig webinarer om emnet (f.eks. Biodiversitet og beskyttelse af natur, stille områder, mv)</td> <td>???</td> <td>5 min</td> </tr> </tbody> </table> <p>Ressourcer: Trond Maag, Jakob og Douglas, Martin (Wales), Martin Hallberg (AFRY, Christer Volk FORCE Technology.</p> <p>Format: Vi satser på et 2 timers webinar.</p> <p>Jeppe indkalder til koordinerende formøde med deltagerne. Hvis der mangler kontaktdata, kan de rekvireres hos Douglas. Birger medtages på cc: og kan evt. træde til, hvis Jeppe er overbooket med arbejde.</p>	Emne	Indlægsholder	Tid	Velkommen og DSC	DSC	5 min	Hvad er soundscaping? Hvad kan soundscaping?	Doug	10 min	Hvordan "måler" man det?	Doug	5-10 min	Inddragelse i planlægning og løsninger (case story: Wales noise & soundscaping action plan 2018-2023)	Internoise fordragsholder (Wales Douglas fremsender kontaktdata)	15 min	Inddragelse i planlægning og løsninger (case stories: Sverige) Malmø, Helsingborg, evt Stockholm lydindeks for boliger	Martin Hallberg, Efterklang (AFRY))	15 min	Inddragelse i planlægning og løsninger (case stories: VD)	Jakob Fryd, Vejdirektoratet	15 min	Inddragelse i planlægning og løsninger (case stories: Århus, Norge, ...)	Trond Maag (har meldt positivt tilbage,)	15 min	Hvor kan man få hjælp? (hvem ved noget?)	Douglas Manwell & Christer Volk)	5 min	Hvad mangler vi? Forskningsområder	10 min	Q&A, diskussion	Birger	10-15 min	Konklusion: Fremtidig webinarer om emnet (f.eks. Biodiversitet og beskyttelse af natur, stille områder, mv)	???	5 min
Emne	Indlægsholder	Tid																																			
Velkommen og DSC	DSC	5 min																																			
Hvad er soundscaping? Hvad kan soundscaping?	Doug	10 min																																			
Hvordan "måler" man det?	Doug	5-10 min																																			
Inddragelse i planlægning og løsninger (case story: Wales noise & soundscaping action plan 2018-2023)	Internoise fordragsholder (Wales Douglas fremsender kontaktdata)	15 min																																			
Inddragelse i planlægning og løsninger (case stories: Sverige) Malmø, Helsingborg, evt Stockholm lydindeks for boliger	Martin Hallberg, Efterklang (AFRY))	15 min																																			
Inddragelse i planlægning og løsninger (case stories: VD)	Jakob Fryd, Vejdirektoratet	15 min																																			
Inddragelse i planlægning og løsninger (case stories: Århus, Norge, ...)	Trond Maag (har meldt positivt tilbage,)	15 min																																			
Hvor kan man få hjælp? (hvem ved noget?)	Douglas Manwell & Christer Volk)	5 min																																			
Hvad mangler vi? Forskningsområder		10 min																																			
Q&A, diskussion	Birger	10-15 min																																			
Konklusion: Fremtidig webinarer om emnet (f.eks. Biodiversitet og beskyttelse af natur, stille områder, mv)	???	5 min																																			

#	Emne	Baggrund
7	Vindmøllestøj og naboskab	<p>Tidsplan for event:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 25. juni 2024 <p>Arrangementstype:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eventet afholdes som webinar. <p>Afledte udfordringer.</p> <p>I øjeblikket meget fokus på opsætning af vindmøller, forsinkelser i opsætning og her fylder støj meget.</p> <p>FORCE Technologies har i øvrigt som opgave at træne de ansvarlige medarbejdere i Miljøstyrelsen omkring vindmøllestøj (sker inden sommerferien 2023). Fokus: vindmøllestøj og naboskab.</p> <p>Eventet tager i øvrigt afsæt i DEKO-vindprojektet, samt et RK-projekt hos FORCE omkring emnet.</p> <p>Fokus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miljøstyrelsen har pt. meget fokus på støj fra off-shore vindmøller. • Men samtidigt pressere Regeringen på at få opsat flere landvind-møller. Her er støj også en væsentlig parameter. <p>Men i begge tilfælde er udfordringen, at de, der bor i nærheden af vindmøllerne, føler sig generet af støj fra møllerne. Incitamentmodeller er vigtige til at opnå bedre borgeraccept.</p> <p>Indlægsholdere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Julia Kirch Kirkegaard, Associate Professor, PhD DTU Wind Energy & Energy Systems • Lars Søndergaard – FORCE Technology • Lasse Christner Månsson – Miljøstyrelsen • Rune Egedal – Sweco (Moderator) <p>Målgruppe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunalt ansatte, der har været involveret i – eller skal til at arbejde med – vindmølleparker • Ansatte i vindmølleindustrien • Lokalpolitikere • Rådgivende ingeniører • Lyd- og akustik-professionelle • Ingeniører <p>Rune har haft kontakt til deltagerne og der har 12. juni, 2024 været afholdt koordineringsmøde mellem foredragsholderne.</p> <p>Der er lagt info på LinkedIn og DAS.</p> <p>Lidt usikkerhed omkring, hvor godt vi har fat i kommunerne, som trods alt er en primær målgruppe. Torben hævder, at DSC fra tidligere har nogen kontakter, men vil forsøge mere. Mulig inddragelse af Gate 21 er også vigtig. Rune vil forsøge at bruge kontakter i flere vestjyske kommuner til spredning af info om webinar.</p> <p>Pt., dvs. ca. 2 uger før eventet, er der 30 tilmeldinger til webinar</p>

#	Emne	Baggrund
12	Trafikstøj i tættere befolkede områder Titlen ændres fx til: ”Udfordringen med megen vejstøj – bildæk og vejbelægning”	<p>Et webinar på området kunne tage udgangspunkt i følgende delelementer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støjsvage asfaltbelægninger (klimavenlig drænasfalt) • Hastigheder på motorveje ved byerne og lokaltrafik i byområder Der er forslag fremme om 90 km/t for Ring 3, og flere kommuner, København, Gladsaxe og Furesø fokuserer på 40/t i byområder - nogle steder endog lavere. Ikke kun støj, men også hensyn til sikkerhed – og letbanetrafik. • Indlæg fra formand i paraplyorganisationen ”Dækbranchen Danmark” om organisationens database for dækstøj (dæk med lav støj) • FDM også med henblik på at få saglig information ud. Medvirkende fx Søren W. Rasmussen. <p>Jakob er ’tovholder’ på emnet, men har været overbebyrdet med andre opgaver på det seneste, bl.a. ny støjhandlingsplan. Vi udskyder drøftelsen til at senere møde.</p> <p>Jakob refererede i øvrigt en undersøgelse fra Schweiz, (vist G & B), som har undersøgt folks oplevede reduktion af vejstøj, når trafikhastigheden nedsættes. Selv om faktiske målinger kun har vist en reduktion i støjen på ca. 1 dB, så er folks oplevede reduktion af støjniveauet i byerne omkring 2-4 dB. Måske spiller også andre faktorer, som øget trafikikkerhed ind i folks oplevede støjreduktion</p> <p>Jakob vil dele artikel om emnet med arbejdsgruppen.</p> <p>Samfundsmæssige effekt, herunder samfundsøkonomi mv. er interessant. Gate 21 har i samarbejde med nogle kommuner været ude med beregninger og forslag</p> <p>Behandling af emnet ikke debatteret, da Jakob pt. er hængt op på at indsamle handlingsplaner. Drøftelse derfor udskudt til næste møde.</p>
15.a	Støj fra maskiner og maskinanlæg	<p>Sættes på hold indtil pkt. 15b er afklaret og i luften.</p> <p>Støj fra store maskinanlæg omfatter ikke mindst vindmøllestøj. Her kunne folk fra driftsselskaberne ved vindmølleparker være interessante at inddrage, fx:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ørsted • EON • Vattenfall • European Energy (Knud Erik Andersen) <p>Landanlæg er nok i første omgang mest interessante, om end mekaniske støj/vibrationer på offshore anlæg i forhold til dyreliv i havet måske også kan komme på tale.</p>

#	Emne	Baggrund																					
15.b	<p>Støj fra store anlægsarbejder</p> <p>Titlen ændres til: "Effektiv styring af støjende anlægsarbejder"</p>	<p>Oplæg:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fysisk event, men gerne som hybrid-event, hvor enkelte indlæg kan være videoindslag. Om muligt, også gerne video-recording af event. Om det kan ske on-line eller blot blive lagt på DSC hjemmeside efterfølgende må afklares. <p>Timing og venue:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fysisk møde, 18. september, 2024, kl. 10:00 – 13:00 Afholdes hos Vejdirektoratet Carsten Niebuhrs Gade, København <p>Program:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Min.</th> <th></th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5</td> <td>Intro</td> <td>Rune Egedal, FORCE Technology</td> </tr> <tr> <td>20</td> <td>Myndighedernes håndtering af støjende anlægsarbejde Vedr. f.eks. vedligehold af nye spor om natten vs om dagen (inkl. vurderinger af fremkommelighedens relative kost-benefit ift. andre gener, mv)</td> <td>evt. Carsten Ryom, Århus Kommune (fx via video-link) F.eks. Aarhus Kommune i relation til BaneDanmark og støjende anlægsarbejder om natten. (udvidelse af hovedbanen og strø til tog i hele Jylland)</td> </tr> <tr> <td>20</td> <td>Bygherrerens erfaringer En erfarne ejers erfaringer ift støj og vibration Design, udbud, planlægning, styring, efterkontrol, ... Se nedenunder for projektideer</td> <td>evt. Lisette Mortensen, eller én, de kan page på. Alternativt én fra Regionerne (f.eks. ift. supersygehusene) eller deres bygherrerådgiver (SWECO, COWI, Rambøll, Niras,</td> </tr> <tr> <td>20</td> <td>Aktiv støjovervågning til håndtering af naboerne ved Ringstedbanens udvidelse Banedanmark havde et projekt i Hvidovre og Københavns Kommuner i og omkring 2015-2016 herom Alternativt finde en anden praktisk overvågnings case study ved at spørge blandt SWECO, COWI, Rambøll, Niras kontakter. Fokus: F.eks. den kommende store ombygning af Ringsted Station i forbindelse med krydsende banelinjer til Femern- og Øst-Vest linjeføringerne. Skal ske midt i Ringsted by.</td> <td>Tidligere kontaktforslag er ikke længere aktive i Banestyrelsen: Berit Evald Jendal,; Christina Dahrup-Andersson Kontakt i stedet: Lisette Mortensen BaneDanmark.</td> </tr> <tr> <td>15</td> <td>Pause</td> <td></td> </tr> <tr> <td>20</td> <td>En entreprenørs/rådgivers synspunkt om issues ved støjende anlægsarbejde. Evt. vha. af rådgivende ingeniør som er en del af det relevante konsortium. Evt. kan gøres som case story Vi mangler foredragsholder, kan DSC sekretariatet hjælpe (f.eks. Sine Lomholdt)?</td> <td>MT Højgård, NCC, Nordstern, eller SWECO, COWI, Rambøll, Niras Vi forestiller os; at DSC tager fat i DSCs kontakter blandt rådgivere for at identificere entreprenører til at give et indlæg, evt. sammen med deres rådgiver</td> </tr> </tbody> </table>	Min.			5	Intro	Rune Egedal, FORCE Technology	20	Myndighedernes håndtering af støjende anlægsarbejde Vedr. f.eks. vedligehold af nye spor om natten vs om dagen (inkl. vurderinger af fremkommelighedens relative kost-benefit ift. andre gener, mv)	evt. Carsten Ryom, Århus Kommune (fx via video-link) F.eks. Aarhus Kommune i relation til BaneDanmark og støjende anlægsarbejder om natten. (udvidelse af hovedbanen og strø til tog i hele Jylland)	20	Bygherrerens erfaringer En erfarne ejers erfaringer ift støj og vibration Design, udbud, planlægning, styring, efterkontrol, ... Se nedenunder for projektideer	evt. Lisette Mortensen, eller én, de kan page på. Alternativt én fra Regionerne (f.eks. ift. supersygehusene) eller deres bygherrerådgiver (SWECO, COWI, Rambøll, Niras,	20	Aktiv støjovervågning til håndtering af naboerne ved Ringstedbanens udvidelse Banedanmark havde et projekt i Hvidovre og Københavns Kommuner i og omkring 2015-2016 herom Alternativt finde en anden praktisk overvågnings case study ved at spørge blandt SWECO, COWI, Rambøll, Niras kontakter. Fokus: F.eks. den kommende store ombygning af Ringsted Station i forbindelse med krydsende banelinjer til Femern- og Øst-Vest linjeføringerne. Skal ske midt i Ringsted by.	Tidligere kontaktforslag er ikke længere aktive i Banestyrelsen: Berit Evald Jendal,; Christina Dahrup-Andersson Kontakt i stedet: Lisette Mortensen BaneDanmark.	15	Pause		20	En entreprenørs/rådgivers synspunkt om issues ved støjende anlægsarbejde. Evt. vha. af rådgivende ingeniør som er en del af det relevante konsortium. Evt. kan gøres som case story Vi mangler foredragsholder, kan DSC sekretariatet hjælpe (f.eks. Sine Lomholdt)?	MT Højgård, NCC, Nordstern, eller SWECO, COWI, Rambøll, Niras Vi forestiller os; at DSC tager fat i DSCs kontakter blandt rådgivere for at identificere entreprenører til at give et indlæg, evt. sammen med deres rådgiver
Min.																							
5	Intro	Rune Egedal, FORCE Technology																					
20	Myndighedernes håndtering af støjende anlægsarbejde Vedr. f.eks. vedligehold af nye spor om natten vs om dagen (inkl. vurderinger af fremkommelighedens relative kost-benefit ift. andre gener, mv)	evt. Carsten Ryom, Århus Kommune (fx via video-link) F.eks. Aarhus Kommune i relation til BaneDanmark og støjende anlægsarbejder om natten. (udvidelse af hovedbanen og strø til tog i hele Jylland)																					
20	Bygherrerens erfaringer En erfarne ejers erfaringer ift støj og vibration Design, udbud, planlægning, styring, efterkontrol, ... Se nedenunder for projektideer	evt. Lisette Mortensen, eller én, de kan page på. Alternativt én fra Regionerne (f.eks. ift. supersygehusene) eller deres bygherrerådgiver (SWECO, COWI, Rambøll, Niras,																					
20	Aktiv støjovervågning til håndtering af naboerne ved Ringstedbanens udvidelse Banedanmark havde et projekt i Hvidovre og Københavns Kommuner i og omkring 2015-2016 herom Alternativt finde en anden praktisk overvågnings case study ved at spørge blandt SWECO, COWI, Rambøll, Niras kontakter. Fokus: F.eks. den kommende store ombygning af Ringsted Station i forbindelse med krydsende banelinjer til Femern- og Øst-Vest linjeføringerne. Skal ske midt i Ringsted by.	Tidligere kontaktforslag er ikke længere aktive i Banestyrelsen: Berit Evald Jendal,; Christina Dahrup-Andersson Kontakt i stedet: Lisette Mortensen BaneDanmark.																					
15	Pause																						
20	En entreprenørs/rådgivers synspunkt om issues ved støjende anlægsarbejde. Evt. vha. af rådgivende ingeniør som er en del af det relevante konsortium. Evt. kan gøres som case story Vi mangler foredragsholder, kan DSC sekretariatet hjælpe (f.eks. Sine Lomholdt)?	MT Højgård, NCC, Nordstern, eller SWECO, COWI, Rambøll, Niras Vi forestiller os; at DSC tager fat i DSCs kontakter blandt rådgivere for at identificere entreprenører til at give et indlæg, evt. sammen med deres rådgiver																					
	Pkt. 15b fortsættes næste side																						

#	Emne	Baggrund		
15b	Støj fra store anlægsarbejder Pkt. 15b fortsat fra forrige side	20	Kommercielle systemer til styring og optimering af støjende anlægsarbejde Hvilke muligheder tilbyder teknologien nu? Hvad findes der, og hvad er muligt? (OBS ikke en reklame for et enkelt system)	Douglas Manvell, DMdB
		30	Spørgsmål og debat	Ordstyrer: Rune og Douglas
		<p>Større nuværende og forhenværende anlægsarbejde som der muligvis er spænding omkring inkluderer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CPH Metro • Femern forbindelse (SWECO er vist med) • Lynetteholm • Storstrømsbroen • Fjernvarme (f.eks. Gentofte) • Banedanmark vedligeholdelsessystem (Lisette Mortensen) • Supersygehusene <p>Indlæg kan omhandle nybyg, renovering, udvidelse, vedligehold.</p> <p>Mødeform og sted:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hybridt møde, hvor deltagerne mødes fysisk, men de, som har udfordringer med rejse, kan koble sig op via video -link <p>Målgruppe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommuner, regioner og entreprenører, f.eks. DI, entreprenører (MT Højgård, NCC, Nordstern, Hofo ift. fjernvarme, NCC, mv), <p>Mødested og dato er nu fastlagt, så vi må i gang med detailplanlægning og afklaring af de åbne punkter ovenfor. Faktisk mangler vi konkret de fleste indlægsholdere- Jeppe afklarer detaljer sammen med Douglas.</p>		
16	Måling af lyd: Måling på produkter under produktionsprocessen	<p>To forskellige hovedsigter med området:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Overholder produktet givne kvalitets eller regulatoriske krav 2. Er der fejl på produktet (QA) <p>"Best practices", da det område i høj grad også er innovativt. Basal lydmåling er kendt teknik, men hvordan lykkes firma XX eller firma YY med at få en lydmåling på produkter til at fungere i fx meget støjfyldt produktionsmiljø, og hvor "takt time" i forbindelse med masseproduktion stiller store krav til hurtighed, automatisering og "smarte løsninger".</p> <p>De virksomheder, som mestrer at finde løsninger, og hvor man fx kan automatisere, opnår sikker QA – og derved fordele i konkurrencen i markedet.</p> <p>I høj grad innovation – men altså på området "best practices"</p> <p>Fokus: 'Conditional monitoring'. Hidtil primært løst med vibrationsmålinger, men støjovervågning tages i stigende grad i anvendelse. Fx Novo i forbindelse med en ny ubemandet fabrik. Kontakt Kasper Andersen, <i>Life Science Business developer, FORCE Technology</i>.</p> <p>Afventer oplæg til pkt. 17, derefter kan pkt. 16 emnet taget op.</p>		

#	Emne	Baggrund
17	Udvikling og måling af lyd i forbindelse med design af produkter - med relation til lyd	<p>Timing: Udskydes til hen på efteråret 2024. Præliminær dato endnu ikke fastlagt.</p> <p>Udfordring: En af deltageren har haft uventet stor arbejdsbelastning, derfor er opgaven udskudt. Ingen ændring fra foregående møde i arbejdsgruppen.</p> <p>Fokus: Produktlyd som biprodukt, altså ikke primære lyd fra lydgivere, men lyd som opstår i forbindelse med andre typer produkter</p> <p>Lyd i/fra produkter kan have forskellige formål. En højttaler skal helst gengive lyden så korrekt som muligt, andre anvendelser skal være stille, fx en varmepumpe. For biler tilstræbes ofte bestemt produktlyd. Det samme for en støvsuger, der helst skal lyde effektiv. Så lyd er ved flere produkter et samspil af kvalitet, branding og lovgivningskrav.</p> <p>Simulering af lyd spiller ofte en rolle i forbindelse med udvikling af produkter og deres lyd. Problemstilling ofte kompleks, at selv simulering kommer til kort. Fx er simulering af vejstøj fra dæk så kompleks, at simulering (i hvert fald i dag) kommer til kort. Modellering kan være en vej frem. Efter alt at dømme er der basis for flere webinarer på området.</p> <p>Forslag til emner på webinar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overblik over området "sound created as a bi-product", herunder NVH (noise, vibration & harshness), som er måling og modifikation af støj og vibrationskarakteristikker på primært køretøjer muligvis HBK • Lydændringer på produkter til at estimere fejl på produktet. • 'Quality' evaluering, fx SenseLab <p>Foredragsholdere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Patrick Glibert, Teknologisk Institut (fokus på pumper og støj i relation til pumper). Emne: Produktudvikling generelt i relation til støj fra produkter (ikke Grundfos specifikt). Også nyopstået støj, når en virksomhed af forskellige grunde må skifte materialer eller underleverandører i eksisterende produkter. "Produkts lyd er ikke kostnat over produktets levetid" • Kelby Weillau fra VI-grade (HBK, USA) omkring biler og produktlyd (har accepteret). • Peter Møller, Siemens Gamesa, fokus på vindmøllestøj. • Søren Vase Legarth, SenseLab, har meldt fra, da han ikke kan se en idé i a medvirke i dette emne.

#	Emne	Baggrund
19.a	Fremtidens by og støj	<p>Bredt emneområde Sikkert flere events, fysiske og webinarer. Første fysiske event er ved at blive stablet på benene:</p> <p>Program</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intro fra Gate 21, DSC og Douglas. • 3 x 15 min faglig oplæg f.eks. tysker, svensker, dansker, evt. plus Trond. • 30 min. debat med Rune som konferencier • Gruppearbejde og tilbagemelding – evt. med breakout-rooms (Rune) 20+40 min • 40 min. debat • Afrunding <p>Der vil blive serveret øl snacks og snacks</p> <p>Lokation:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hos Gate 21 (et stort lokale + cafe område tilnetworking) <p>Der har været afholdt møde med Gate 21 (Karolina Huss), hvor Douglas og Shelley deltog. I øjeblikket er der mange muligheder. 'Deutsche Umweltsbundesamt' (den tyske miljøstyrelse) er positiv omkring at bidrage (nok videodeltagelse). Jakob Fryd har nogle lovende kontakter.</p> <p>Emma Lisberg fra København Kommune, støjplanlægning (hun er tidligere Gate 2 ansat), ser ud til at ville bidrage.</p> <p>Tanken er at inddrage et eller flere kommunale projekter om kommende bydele, hvor man ønsker reduceret biltrafik. Det kunne være Aarhus-Ø projektet, Nyhavn/Sydhavn i København, Odense Kommunes plan om at halverer biltrafik i bymidten, mv. Desuden også inddrage aspekter som tæthed i bebyggelse. Hvis man reducerer biltrafik, men i stedet bygger meget tæt, er der måske ikke opnået meget. Fra Nordhavnsprojektet kan der måske også inddrages erfaringer, hvor der i nogle tilfælde næstene er for meget liv omkring bebyggelserne, så badning og udendørsophold giver negative tilbagemeldinger fra nogle, osv.</p> <p>Formen for mødet, som DSC i øjeblikket forestiller sig, er et fysisk eftermiddagsmøde, som starter med frokost og så kører til fx kl. 17:00</p> <p>Gate 21 vil gerne bidrage med sit "Silent City projekt.</p> <p>DSC har ønsker om også at bruge mødet til at rekruttere til en ny netværksgruppe, som man gerne vil etablere på området.</p> <p>Fokusgruppe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Douglas Manwell: douglas.manvell@dmdbsoundadvice.com • Jakob Fryd jaf@vd.dk • Rune Egedal: rue@forcetechnology.com • Jibran Khan: jibran@envs.au.dk • Birger Schneider: birger.schneider@chamai.com <p>Douglas er stadig i idé-fasen omkring eventet. Gør sig nogle tanker om, hvordan vi kan få inddraget byplanlæggere i eventet.</p> <p>Douglas forsøger at have et lidt mere konkret oplæg klar til drøftelse på næste møde.</p> <p>Måske interesse fra bl.a. Københavns Kommune, men der mangler lidt i afpudsning af, hvad hovedbudskabet skal være.</p> <p>Vi fortsætter drøftelse på næste møde, når Douglas har et lidt mere grydeklart oplæg.</p>

#	Emne	Baggrund
21	Varmepumper Part 2	<p>Formål med webinar:</p> <p>Samfundet ønsker at fremme brugen af alternativ varmekilde som varmepumpe herunder forbedre forhold omkring installation af varmepumper. Vores hovedsigte med et DSC-webinar på området er at opnå reduktion i støj i forbindelse med varmepumper, bl.a. sikre, at opstilling og installation sker optimalt i relation til at minimere uønsket støj.</p> <p>Vi ønsker at undgå skrækhistorier om varmepumpestøj.</p> <p>Fokus på varmepumper har baggrund i, at:</p> <ol style="list-style-type: none"> Der er i dag et stort behov i samfundet for varmepumper i omstilling til mere energioptimal opvarmning. Derved undgås/reduceres opvarmning med olie, gas eller kul og dertil hørende CO² forøgelse. Varmepumpeteknologien er under god udvikling mod mere energieffektive løsninger, eliminering i brug af drivhusgasser og løsninger med lavere støjgenerer end tidligere. 4. og 5. generations varmepumper har en række fordele mod tidligere typer – men er ofte dyrere end varmepumper af lavere kvalitet. <p>Udfordringer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kan der stilles krav til leverandører af varmepumper om bedre data/mere realistiske med hensyn til brugsmønstret til brug ved dimensionering af opstilling af varmepumper. Hvad gør man, når ejendommens forhold (grundstørrelse og placering) står lidt i vejen for opstilling uden at genere nabo? Er der realistiske afskærmningsmulighed hvad angår støj? Frank Pedersen oplyser, at der i dag er adgang til en tysk database, som har mere realistiske data omkring varmepumpers støj, end det, der ofte fremgår af kommercielle anprisninger af varmepumper. <p>Enighed i gruppen om, at emnet er vigtigt, og at vi ønsker at fokusere på den positive 'vinkling': 'Hvordan kan forholdene omkring støj ved varmepumper forbedres i forbindelse med planlægning af opstilling af varmepumper bl.a. ved brug af bedre data?</p> <p>Målgruppe: Rådgivende virksomheder, specialister på varmepumper, lydteknikere, kommuner, myndigheder m.fl.</p> <p>Forslag til indlæg:</p> <ul style="list-style-type: none"> Brian Nielsen, produktchef Bosch: "Forventet udvikling i varmepumpeteknologi de næste 5-10 år med fokus på støj – Europa" Danfoss: "Propankompressorer tilbyder bedre miljø, højere energieffektivitet – hvad med støjen?" Claus Backalarz: "Krav til varmepumper – mht. til støj". Claus har i forvejen samarbejde med mange kommuner Patrick Glibert, Teknologisk: "Måling og godkendelse af varmepumper" Miljø/Energistyrelserne: "Kan bedre krav til varmepumpers støjspecifikation sikre freden i villakvarterer? Dialog til at opnå færre problemer ved valg af varmepumpe. (Jesper Ditlefsen, Energistyrelsen, jdi@ens.dk) <p>Birger har nu haft meget positiv kontakt med Brian Niensens, Bosch, og Claus Backalarz, FORCE. Begge medvirker gerne. Patrick Glibert har tidligere udtalt sig positivt om at medvirke omkring måling, men er pt. lidt udfordret arbejdsmæssigt. Senest har Birger haft kontakt til Jesper Ditlefsen, Energistyrelsen, som også gerne medvirker. Han er pt. i gang med at lave et oplæg til politisk drøftelse i Folketinget, og når det er klar, synes han, at han har nyt materiale, som kan understøtte hans deltagelse i webinar.</p> <p>Tidsplan: Webinar ser mest realistisk ud til at kunne finde sted sidst på 2024. Vi afventer at Jesper Ditlefsen bliver klar med sit oplæg. Birger følger op.</p> <p>Andet: AAU, FORCE og Kræftens Bekæmpelse pusler med at lave et projekt omkring støjs indflydelse på menneskers helbred.</p>

#	Emne	Baggrund
23	Støj fra Offshore vindmøller	<p>Udbredelsen af støj fra offshore vindmøller har stigende interesse, også hos Miljøstyrelsen, der er ny bekendtgørelse om beregningsmetode for multiple refleksioner under udarbejdelse, men hele vidensgrundlaget bag refleksioner er stadig i dag svagt belyst.</p> <p>De uafklarede forhold omkring støjudbredelsen over lange afstande over vand i forbindelse med offshore vindmøller har betydning i relation til, at der skal opsættes mange vindmøller på havet, og at der under anlægsarbejdet vil være en del støj, som forplanter sig over vand til beboere på land, men som sagt er vidensgrundlaget, som bekendtgørelsen bliver baseret på i dag, svagt. Lydudbredelse over lange afstande er i dag forholdsvis ubekendt forstået, hvordan forholder de multiple refleksioner sig under de forhold, osv.</p> <p>Det har ført til, at "DEKU-vind" konsortiet forsøger at opnå funding til at videreføre deres arbejde til også at omfatte de multiple refleksioner under anlægsarbejde. De søges om funding under "Grands solutions", men detaljer kendes først, når og hvis projektet bevilges. Der kan gå lang tid, inden den del er afklaret og forskning i at sikre et mere sikkert vidensgrundlag er på plads.</p> <p>Støj under nedramning vil også genere dyrelivet i havet, men normalt vender fisk og andre havdyr tilbage, når anlægsarbejdet er afsluttet. Under anlægsarbejdet søger man at dæmpe støjen gennem vand ved at bruge "boblegardiner", hvor store mængde trykluft blæses ned omkring nedramningsområdet. Derved skabes en ændret impedanstilpasning, så lyden ud fra nedramningsstedet undervejs går fra vand til luft og tilbage til vand. Men netop lydudbredelsen gennem luftfasen er med til at dæmpe støjudbredelsen betragteligt. Der skal anvendes store luftkompressorer, og de støjer naturligvis og bruger megen energi.</p> <p>Interessante faktorer er, hvordan man regner på det, hvor meget offshore vind (vindmøller) er der plads til ud fra et støjsynspunkt, hvor langt ude skal møllerne stå, har det overhovedet nogen påvirkning inde på land? Det er i dag ubesvarede spørgsmål. Vi mangler ganske enkelt data.</p> <p>DEKO-vind projektet har vist, at multiple refleksioner opstår under ideelle forhold, men gør de også det i virkeligheden? Men er der overhovedet et problem på 20 km afstand med turbulente vindforhold og kan man overhovedet måle på den afstand, når vandet i sig selv støjer? Endvidere opstår multiple refleksioner kun under bestemt meteorologisk forhold.</p> <p>Den nye bekendtgørelse tillader, at man ser bort fra multiple refleksioner, når man kommer tilstrækkeligt langt ud fra kysten (20 km).</p> <p>Den grønne omstilling er et politisk projekt, og den nye bekendtgørelse skal muliggøre opstilling af de meget større havvindmøller. Men der eksisterer blot ikke i dag et datagrundlag, som sikkert kan understøtte de valg, som indgår i bekendtgørelsen.</p> <p>Den nye bekendtgørelse er ude i høring nu med forventet ikrafttræden til 1. september 2024 (se også https://hoeringsportalen.dk/).</p> <p>Det er et emne, som vi helt sikkert bør tage op som opfølgning på vores kommende vindmølle-webinar? Med hensyn til marin-dyrelivet i forbindelse med anlægsarbejder findes der vist nogle tyske krav?</p> <p>Timing:</p> <p>Emnet forventes at blive modnet hen over efteråret 2024, så et webinar i slutningen af 2024 eller start 2025 synes optimalt. Stor interesse hos Miljøstyrelsen. Afgørende er også, om den nye ansøgning til fortsættelse af DEKO-vind bliver vedtaget (måske november 2024?)</p> <p>Vi tager emnet op til yderligere diskussion på vores næste møde i september 2024.</p>
24	Lydplanlægning i forbindelse med nyt boligbyggeri	<p>Struer Kommune planlægger at omdanne havnemiljøet til boligbyggeri. I den forbindelse vil man gerne have stort fokus på at skabe et godt lydmiljø. DSC er indstillet på at medvirke bl.a. gennem afholdelse af et webinar med diskussioner af mulige løsninger.</p> <p>Torben og Douglas snakker sammen og kommer med et oplæg til indhold af webinar.</p> <p>Timing:</p> <p>Webinar afholdes i det tidlige efterår, 2024.</p>
24	Oplevet genevirkning fra støj	<p>Oplevet genevirkning fra støj og krydsoplevelser, dvs. sammenhæng mellem visuelle- og støjoplevelser. F.eks. er lyden fra vindmøller næsten identiske med lyden fra bølger, der slår ind på en strand. Men det ene opfattes negativt, det andet positiv. Emnet går lidt på tværs mellem arbejdsgrupperne og er i høj grad spændende at tage op.</p> <p>I ISO-regi er der også arbejde i gang med at revurdere responsekurver og finde en ny model for forskellige kildetyper.</p>

Næste møde

Tirsdag den 10. september 2024, kl. 14:00 – 15:00

Bilag 1: Deltagere i mødet

Birger Schneider	CHAMAJ Consult ApS	Ejer, direktør
Claus Blaabjerg	HBK, Hottinger, Brüel & Kjaer	Innovation Manager
Douglas Manvell	DMdB	Ejer, direktør
Lasse Christner Månsson	Miljøstyrelsen	Ingeniør, M.Sc. Erhverv, Støj
Rune Egedal	FORCE Technologies	Civilingeniør, akustik
Peter Møller Juhl	Siemens-Gamesa	Specialist ingeniør
Torben Vilsgaard	Danish Sound Cluster	Adm. direktør